

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ
ΚΟΙΝΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
«ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΕΞΑΡΤΗΣΕΙΣ»

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Προληπτικές παρεμβάσεις σε σχολεία και κοινότητες: δημιουργία, εφαρμογή και αξιολόγηση προγραμμάτων

Υπεύθυνοι Μαθήματος: Ε. Καραδήμας

Διδάσκοντες: Ε. Καραδήμας, Γιάννης Μουζάς

Περιγραφή και μαθησιακά αποτελέσματα

Στόχος του μαθήματος αυτού είναι η παρουσίαση σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο των εξελίξεων και των νέων τεχνικών που αφορούν στο αντικείμενο της πρόληψης, ειδικά των εξαρτήσεων. Αν και θα δοθεί έμφαση στις παρεμβάσεις που μπορούν να εφαρμοστούν σε σχολεία και κοινότητες, το μάθημα θα καλύψει ένα μεγαλύτερο εύρος προληπτικών προσπαθειών. Θα αναπτυχθούν οι σχετικές θεωρίες (από τις θεωρίες για την αλλαγή συμπεριφορών υγείας ως τα οργανωμένα προγράμματα, π.χ., intervention mapping), ενώ το μάθημα θα περιλαμβάνει και πρακτική εξάσκηση σε δεξιότητες και ανάπτυξη προγραμμάτων παρέμβασης. Επιπλέον της γνώσης γενικά για την πρόληψη και την προαγωγή της υγείας, θα αναπτυχθούν ειδικά θέματα που αφορούν σε συγκεκριμένες θεματικές, όπως το αλκοόλ, το διαδίκτυο, οι ψυχοτρόπες ουσίες και ο τζόγος.

Επιδίωξη του μαθήματος είναι οι μεταπτυχιακοί σπουδαστές να αποκτήσουν μια καλή γνώση και αντίληψη των δυνατοτήτων αλλά και των δυσκολιών ανάπτυξης και εφαρμογής ενός προγράμματος πρόληψης και να ασκηθούν στην ανάπτυξη τέτοιων προγραμμάτων. Επίσης, επιδίωξη είναι το μάθημα να αποτελέσει την κατάλληλη «γέφυρα» προετοιμασίας των μεταπτυχιακών για την επαρκή εφαρμογή των γνώσεων που θα αποκτήσουν στην πράξη κατά την πρακτική άσκηση του προγράμματος σπουδών και τη μετέπειτα επαγγελματική τους δράση.

Περιεχόμενο Μαθήματος – Πρόγραμμα Διδασκαλίας

Μάθημα	Τίτλος Ενότητας	Διδάσκων
1 ^ο	Βασικές έννοιες και θεωρίες πρόληψης και προαγωγής υγείας, κοινοτικές και ευρύτερες παρεμβάσεις.	Καραδήμας
2 ^ο	Ζητήματα και μέθοδοι τροποποίησης συμπεριφορών υγείας.	Καραδήμας
3 ^ο	Οι καλύτερες πρακτικές στην πρόληψη σύμφωνα με το The National Institute for Health and Care Excellence του Ηνωμένου Βασιλείου και των National Institutes of Health, ΗΠΑ.	Καραδήμας
4 ^ο	Intervention mapping – εισαγωγή και επεξεργασία.	Καραδήμας
5 ^ο	Intervention mapping – εφαρμογές και ασκήσεις ανάπτυξης προγραμμάτων προληπτικής παρέμβασης.	Καραδήμας
6 ^ο	Ανάπτυξη σύντομων προληπτικών παρεμβάσεων από επαγγελματίες υγείας.	Μουζάς κ. συν.
7 ^ο	Ανάπτυξη σύντομων προληπτικών παρεμβάσεων από επαγγελματίες υγείας – Πρακτικές ασκήσεις.	Μουζάς κ. συν.
8 ^ο	Ειδικά ζητήματα πρόληψης/προαγωγής υγείας στο κάπνισμα και τη χρήση αλκοόλ – Παρουσίαση και συζήτηση «ασκήσεων» σχετικών προγραμμάτων από τους μεταπτυχιακούς.	Καραδήμας
9 ^ο	Ειδικά ζητήματα πρόληψης/προαγωγής υγείας στον εθισμό στο διαδίκτυο και τον τζόγο – Παρουσίαση και συζήτηση «ασκήσεων» σχετικών προγραμμάτων από τους μεταπτυχιακούς.	Καραδήμας
10 ^ο	Ειδικά ζητήματα πρόληψης/προαγωγής υγείας στη χρήση ψυχοτρόπων ουσιών – Παρουσίαση και συζήτηση «ασκήσεων» σχετικών προγραμμάτων από τους μεταπτυχιακούς.	Καραδήμας
11 ^ο	Προκλήσεις και δυσκολίες στην ανάπτυξη και εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης και προαγωγής της υγείας και τρόποι αντιμετώπισης. Μελλοντικές κατευθύνσεις.	Καραδήμας

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι

Διαλέξεις και παρουσιάσεις εργασιών. Η παρακολούθηση των διαλέξεων είναι υποχρεωτική (δικαιολογούνται μόνο 2 απουσίες).

Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση θα γίνει στη βάση ομαδικής εργασίας (ομάδες των 3 ατόμων) στην πρόληψη/προαγωγή της υγείας σε ένα από τα παρακάτω θέματα:

1. Intervention mapping (παρουσίαση μεθόδου)
2. Χρήση αλκοόλ
3. Χρήση ψυχοτρόπων ουσιών
4. Κάπνισμα
5. Εθισμός στο διαδίκτυο
6. Εθισμός στο τζόγο

Κάθε εργασία θα περιλαμβάνει: (α) ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, ελληνικής και διεθνούς, καθώς και (β) ανάπτυξη ενός «παραδειγματικού» προγράμματος προληπτικής παρέμβασης στη χώρα μας. Το τελευταίο θα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον την περιγραφή (i) του θεωρητικού υπόβαθρου, (ii) του σκοπού και των στόχων, καθώς και (iii) των διαδικασιών συγκεκριμενοποίησης των στόχων, (iv) πληθυσμού-στόχου, (v) μεθόδου και τεχνικών, (vi) απαιτούμενων πόρων, (vii) πιθανών δυσκολιών και εμποδίων, (viii) τρόπων αξιολόγησης του προγράμματος.

Παρουσίαση στο μάθημα και υποβολή τελικής εργασίας έκτασης 60 περίπου σελίδων.

Βασική βιβλιογραφία

Bartholomew, L.K., Parcel, G.S., Kok, G., & Gottlieb, N.H. (2006). *Planning health promotion programs. An intervention mapping approach*. San Francisco: Jossey-Bass.

Fertman, C.I., & Allensworth, D.D. (2010). *Health promotion programs: From theory to practice*. San Francisco: Jossey-Bass.

National Institute for Health and Care Excellence (2007). *Behavior change: General approaches. Public health guideline*. London: NICE.

U.S. Department of Health and Human Services (2010). *Theory at a glance. A guide for health promotion practice*. Washington DC: U.S. Department of Health and Human Services.

World Health Organization (2012). *Health education: theoretical concepts, effective strategies and core competencies*. Cairo: World Health Organization. Regional Office for the Eastern Mediterranean.